

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

Zaaknummer : 639734
Afdeling : Directie Ruimte
Portefeuillehouder : N.F. Mulder
Openbaarheid : Openbaar

ONDERWERP: Aandelen Meerlanden

Collegebericht:

Bij de beantwoording van de vragen over de voorjaarsnota is in het ambtelijk spreekuur toegezegd een toelichting te geven op het onderzoek dat verricht wordt naar de aandelenstructuur van Meerlanden. Die toelichting is opgenomen in dit collegebericht.

Historie

Meerlanden is in 1997 opgericht door de gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer. In 2001 is de gemeente Heemstede toegetreden samen met Noordwijkerhout en Bloemendaal (dit betrof de toen nog zelfstandige gemeente Bennebroek). In de jaren 2002 tot en met 2011 zijn vervolgens nog de gemeenten Diemen, Hillegom, Haarlemmerliede & Spaarnwoude (toen nog zelfstandig, nu onderdeel van Haarlemmermeer) en Lisse toegetreden. Alleen de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer en Heemstede hebben hun milieustraten ingebracht.

Doel Meerlanden

Het gezamenlijk uitvoering geven aan de overheidstaak ophalen huisvuil. Om als Meerlanden te kunnen inbesteden (dus de opdracht aan Meerlanden te mogen verstrekken zonder dat een aanbestedingstraject verplicht is) dient elke deelnemer tenminste 1 aandeel te hebben.

Meerlanden verzorgt daarnaast ook het ophalen van bedrijfsafval, vooral gericht op bedrijven in de gemeenten die ook aandeelhouder zijn. Deze activiteit bepaalt de hoogte van het dividend; de winst wordt niet gemaakt in het publieke deel. Meer deelnemende gemeenten betekent meer toegang tot bedrijven in die gemeenten.

Aandelenverhouding, stand van zaken

Bij toetreding aan Meerlanden moeten de gemeenten aandelen aankopen. De aankoopprijs van deze aandelen was steeds tegen de toen geldende intrinsieke waarde (koerswaarde). Als basis voor het aantal te kopen aandelen is echter niet altijd dezelfde grondslag gebruikt. Bij 6 gemeenten was dat inwoneraantal, bij 2 gemeenten was dat aantal aansluitingen en bij 1 gemeente is de basis zelfs niet herleidbaar. Daarnaast was het voor een aantal gemeenten niet mogelijk het aantal aandelen dat op basis van de grondslag zou moeten worden gekocht daadwerkelijk aan te schaffen omdat de gemeenten Heemstede, Bloemendaal en Haarlemmermeer geen aandelen wilden verkopen.

Meerlanden geeft aan dat groei van Meerlanden noodzakelijk is. Daarvoor heeft men 2 argumenten:

1. het innemen van een onderscheidende positie als regionaal circulair bedrijf door middel van samenwerking met gemeenten om komen tot een circulaire regio en realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen in de regio; rekening

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

- houdend ook met de groei van (het aantal) gemeenten en het belang van schaalgrootte;
2. aantrekkelijk maken en houden dat gemeenten in de regio samenwerking met Meerlanden zoeken, toetreden als aandeelhouder en blijven. Aandeelhouders maken gebruik van inbesteding bij het verlenen van opdrachten aan Meerlanden.

Daarnaast heeft een aantal gemeenten aangegeven dat er geen sprake is van een "fair share" verdeling bij het dividend. Dividend zou gekoppeld moeten zijn aan het volume van opdrachten dat de gemeenten inbrengen bij Meerlanden.

De herverdeling van aandelen mag geen financieel effect voor Meerlanden zelf hebben.

Voorstel tot herverdeling aan delen

In de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden (december 2019) is besloten tot een onderzoek door Meerlanden naar het rechte trekken van de scheefgroei en is onderstreept dat rekening gehouden moet worden met de argumenten (randvoorwaarden) van zowel Meerlanden als de gemeenten die om een verdeling verzoeken die overeenkomt met het "fair share" uitgangspunt. Zowel kopende als verkopende gemeenten moeten zich hierin kunnen vinden.

De overige randvoorwaarden zijn eenvoud en flexibiliteit en geen speculatieve prijsvorming aandelen.

Een gespecialiseerd bureau heeft inmiddels een voorstel gepresenteerd waarop de aandeelhoudersvergadering van Meerlanden in december 2019 positief heeft gereageerd met uitzondering van Heemstede.

Voorstel grondslag aandelen

Het voorstel komt kort gezegd op het volgende neer: als grondslag voor het aantal aandelen dat een deelnemer bezit, wordt het aantal aansluitingen gekozen. Dit leidt tot een afname bij Heemstede van zo'n 4,9%. Relatief gezien is dit de grootste afname bij de deelnemende gemeenten. Alleen de gemeenten Haarlemmermeer en Diemen gaan er ook op achteruit maar bij Diemen kan de kanttekening worden gemaakt dat dit een groeigemeente is. Elke 3 jaar wordt de verdeling herijkt: omdat Diemen steeds groter wordt zal hun aandeel in Meerlanden (en dus in het dividend) dan stijgen.

Voorstel grondslag dividendverdeling

Bij de dividendverdeling wordt onderscheid gemaakt in een publiek domein van de deelnemende gemeenten (huisvuil en onderhoud in de openbare ruimte) en een overig deel (ophalen bedrijfsafval). *Opmerking: de winst maakt Meerlanden in het overige, bedrijfsmatige deel (met bedrijfsafval). Het grootste deel van het dividend is hieraan toe te rekenen.*

De grondslag voor verdeling in het publiekdomein is de omzet die de gemeente inbrengt in het publieke domein ten opzichte van de totale omzet publiek domein. De grondslag voor het overige deel (waar de winst gemaakt wordt) is het aantal (herverdeelde) aandelen.

In beide grondslagen daalt het aandeel van de gemeente Heemstede sterk. Afgezet tegen het dividend over 2018 (€ 1.343.000) komt dit neer op een bedrag van € 65.600 negatief voor Heemstede.

Collegebericht

Collegevergadering: 30 juni 2020

Argumenten Heemstede tegen voorgestelde herverdeling aandelen en dividendgrondslagen

Heemstede heeft moeite met het herverdelingsvoorstel om de volgende redenen:

1. Eigenaarschap (in de vorm van aantal aandelen) staat los van inbreng van omzet in Meerlanden;
2. Heemstede heeft met haar vroege toetreding het risico van Meerlanden gedragen waarmee nu het vermogen is opgebouwd om investeringen in de toekomst (zoals het warmtenet) te kunnen doen. De herverdeling van aandelen tegen intrinsieke waarde leidt ertoe dat Heemstede niet meer profiteert van het rendement hiervan in de toekomst;
3. Het structurele nadeel in dividenduitkeringen is onevenredig hoog voor Heemstede.

Adviesopdracht

Het voorstel voldoet volgens de andere deelnemers van Meerlanden aan de gestelde randvoorwaarden (zie onderdeel “argumenten voor het rechtekken van de ontstane scheefgroei”). Daarom is de opdracht door Heemstede verstrekt aan een gespecialiseerd bureau waarin het voorstel wordt getoetst op billijkheid (onder meer door vergelijking met andere soortgelijke organisaties als Meerlanden) maar waarin tevens wordt nagegaan of en hoe het nadeel voor Heemstede beperkt zou kunnen worden.

Meerlanden heeft aangegeven te streven naar een unanieme instemming met een voorstel tot herverdeling. Het proces bij Meerlanden is gericht op een besluit in de aandeelhoudersvergadering van december 2020.

Vervolg

Zodra het in opdracht van Heemstede verrichte onderzoek geleid heeft tot een definitieve rapportage, zal deze ingebracht worden in de verdere discussie met Meerlanden en de andere aandeelhouders.

De raad zal op de hoogte gehouden worden van de voortgang in deze discussie.